

OKULLAR İÇİN SIFIR ATIK UYGULAMALARI

www.sifiratik.gov.tr

M. Taha DAL
Çevre Mühendisi
Haziran 2024

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2017 yılında başlatılan “Sıfır Atık” Projesi; israfın önlenmesi kaynakların daha verimli kullanılması, oluşan atık miktarının azaltılması, etkin toplama sisteminin kurulması, atıkların geri kazanılması konularını kapsayan bir atık önleme yaklaşımı ve hedefidir. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayesinde Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülen bu proje, şimdiden oldukça değerli kazanımlar ortaya çıkarmıştır.

**SIFIR
ATIK,
SÜRDÜRÜLEBİLİR
BÜYÜME
SIFIR ATIK PROJESİ
NEDİR?**

ATIK

Üreticisi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali ifade etmektedir.

Atık $\neq$ Çöp

AYRI BİRİKTİRİLMESİ GEREKEN ATIKLAR

ORGANİK ATIKLAR

Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, park-bahçe atıkları vb. bitkisel kokenli atıklardır.

Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelir.

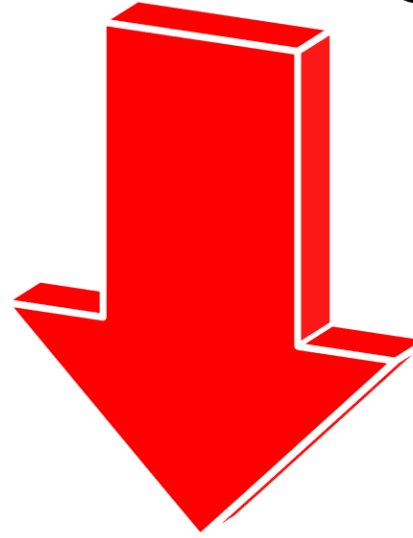

**SIFIR
ATIK**

**PROJESİ
HANGİ
İHTİYAÇLA
ORTAYA
ÇIKTI?**

**NÜFUS
SANAYİLEŞME
KENTLEŞME
TÜKETİM**

**DOĞAL
KAYNAKLAR**

Plastik Atıklar

Geri Dönüşüm

Kağıt Atıklar

Geri Dönüşüm

Cam Atıklar

Geri Dönüşüm

Metal Atıklar

Geri Dönüşüm

Organik Atıklar

Kompost

Geri Dönüşmeyen

Bertaraf

Atıkların Geri Kazanımı

Gerikazanım Nedir?

Atıkların özelliklerinden yararlanılarak içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal veya biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevrilmesidir.

Gerikazanımın Yararları

- Doğal kaynaklarımız korunur,
- Enerji tasarrufu sağlanır,
- Atık miktarı azalır, çöp alanlarının ömrü uzar,
- Ekonomiye katkı sağlanır.

ATIKLARIN GERİ KAZANIMIYLA
EKONOMİYE KATKI SAĞLANIR.

1995 YILINDAN BU GÜNE ÜLKEMİZDEKİ DEĞİŞİMLER-GELİŞMELER

SON 20 YIL İÇERİSİNDE

60-80 MİLYON
NÜFUS

17-31 MİLYON TON
ATIK

500-900 MİLYON TON
HAMMADDE

2000-4000 Btep
ENERJİ

**DOĞAL KAYNAKLARIMIZ
GİDEREK AZALIYOR**

HEDEFLER

- Çöp toplama, taşıma maliyetlerinin azaltılması
- Düzenli depolama sahalarının ömrünün uzatılması ve plastik, cam, kağıt, karton gibi atıkların ayrı toplanarak ekonomiye kazandırılması
- Bireylerin duyarlı tüketiciler haline gelmesi
- Çevresel risklerin azaltılması

KAZANIMLAR

1 TON KAĞIDIN
GERİ KAZANILMASI İLE

17 AĞACIN
KESİLMESİ ÖNLENİR

177 KG DAHA AZ
SERA GAZI SALINIMI GERÇEKLEŞİR

4100 Kwh
ENERJİ TASARRUFU SAĞLANIR

28 m³
SU TASARRUFU SAĞLANIR

2,5 m³
DEPOLAMA ALANINDAN
TASARRUF SAĞLANIR

1 TON PLASTİĞİN GERİ KAZANILMASI İLE

5774 Kwh

ENERJİ TASARRUFU SAĞLANIR

41 KG DAHA AZ

SERA GAZI SALINIMI GERÇEKLEŞİR

23 m³

DEPOLAMA ALANINDAN
TASARRUF SAĞLANIR

16,3 VARİL

PETROLDEN TASARRUF EDİLİR

1 TON METALİN GERİ KAZANILMASI İLE

642 Kwh

ENERJİ TASARRUFU SAĞLANIR

95 KG DAHA AZ

SERA GAZI SALINIMI GERÇEKLEŞİR

3 m³

DEPOLAMA ALANINDAN
TASARRUF SAĞLANIR

1,8 VARİL

PETROLDEN TASARRUF EDİLİR

SIFIR ATIK ÖRNEKLERİ

**CUMHURBAŞKANLIĞI
KÜLLİYESİ**

**ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI
ANA HİZMET BİNASI**

**ERZURUM ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK İL
MÜDÜRLÜĞÜ**

SIFIR ATIK ÖRNEKLERİ

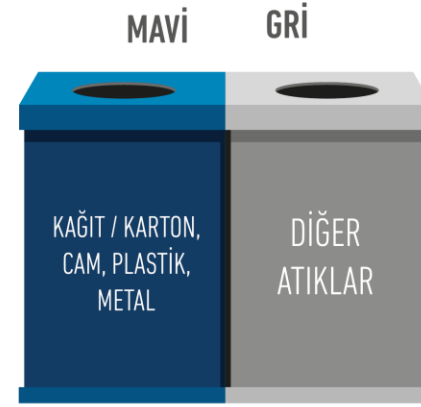

SIFIR ATIK ÖRNEKLERİ

TOPLAMA EKİPMANLARI

İÇ MEKANLARDA (koridorlar vb.)

YEMEKHANELERDE (organik atıklar, yemek artıkları vb.)

İhtiyaç halinde kurumlarda oluşan atıkların türüne göre farklı ekipmanlar kullanılabilir.

TOPLAMA EKİPMANLARI NEREYE YERLEŐTİRİLİR

- Bina içine yerleŐtirilecek bölmeli atık kumbaraları katta bulunan kiŐi sayısı ve kat koridorlarının uzunluğu gibi hususlar göz önünde bulundurularak;
  - YaklaŐık 40 kiŐi için bir set kumbara yerleŐtirilir. (Geri kazanılabilir atıklar için mavi, diğer atıklar için gri olmak üzere ikili)
- Koridor boyunca insanların kolaylıkla ulaŐabileceđi mesafeler gözetilerek, kumbaralar yaklaŐık 40 m’de bir ve gözle görülebilir noktalara yerleŐtirilir. Fiziki Őartların yetersizliği durumunda daha kısa mesafeye kumbara yerleŐtirilebilir.
- Organik atıkların fazla miktarda olduğu yemekhane, çay ocağı, kafeterya gibi noktalara organik atıkların ayrı biriktirilebileceği kahverengi biriktirme ekipmanı yerleŐtirilir. Yeterli miktarda organik atık oluŐması halinde kompost üretimi yapılabilir.

UYGULAMA

- **ÖNEMLİ!!!!!!**

Masa altlarındaki çöp kutuları kaldırılarak geri dönüşüm kutularının etkin olarak kullanımı sağlanmalıdır.

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
İL MÜDÜRLÜĞÜ

ATIK GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI

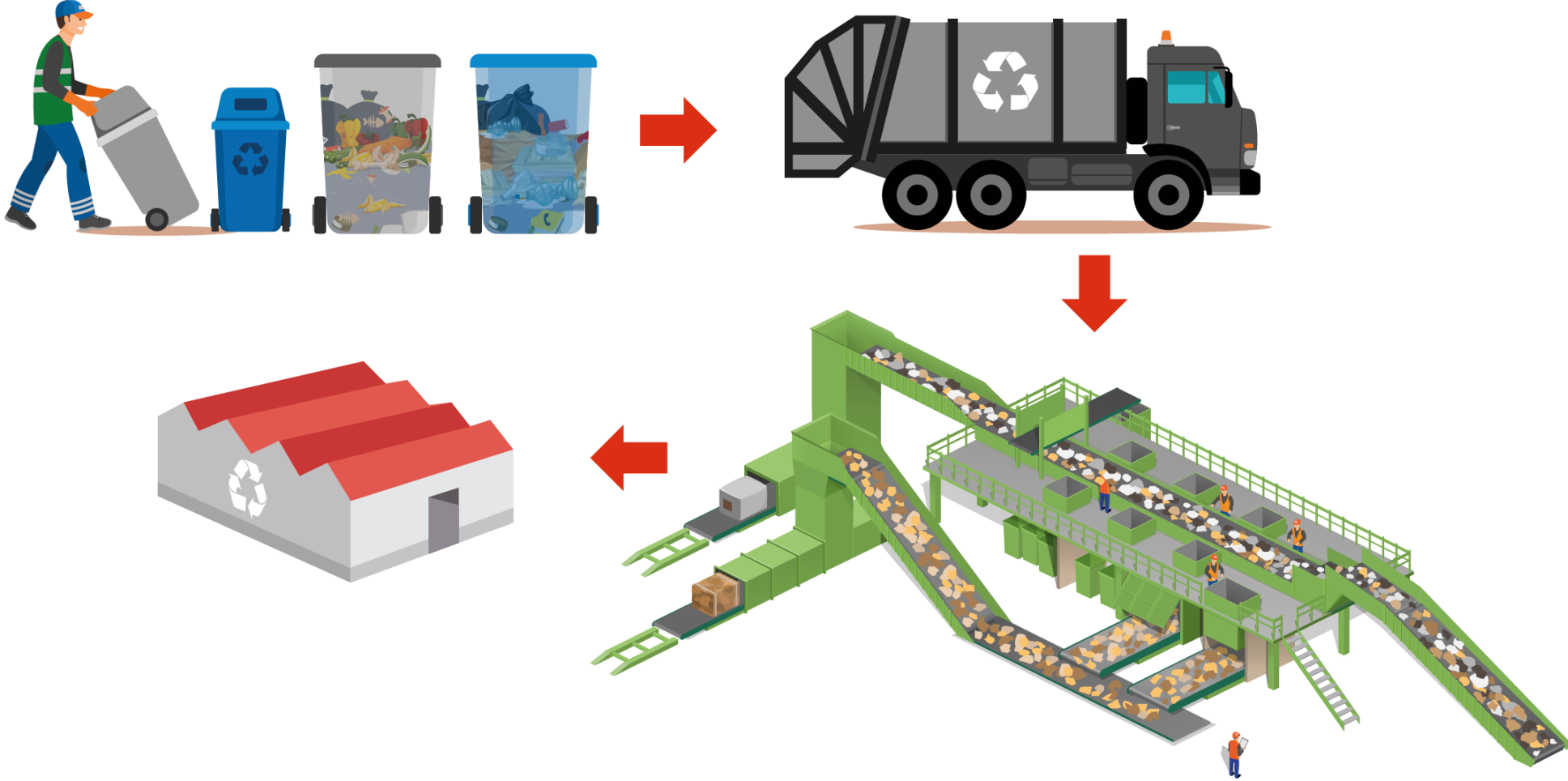

Toplanan atıklar geçici depolama alanında atık türlerine göre ayrı olarak depolanmakta ve kayıt altına alınmaktadır.

- Toplanan atıklar geri kazanılmak ve / veya bertaraf edilmek üzere çevre lisanslı tesislere ulaştırılır. Lisanslı tesislerin listesi <https://eizin.cevre.gov.tr/Rapor/BelgeArama.aspx> adresinde yer almaktadır.

SIFIR ATIK ÖNERİLERİ

ÖNLEME / AZALTIM İÇİN

- Tekrar kullanımı, onarımı ve geri dönüşümü mümkün olan malzemelerin kullanımını tercih et
- Basılacak broşür, katalog vb. sayısını asgariye indir; mümkünse web sayfasından erişim sağla
- Başka bir durumda tekrar kullanılabilir matbu malzemeyi toplantı/konferanstan sonra toplayıp tekrar kullanmak üzere muhafaza et
- Tek tarafı basılı kâğıtları müsvedde olarak kullan
- Bilgisayarları ve fotokopi makinalarını çift taraflı baskı için ayarla
- Yazışmaları elektronik ortamda yap
- Suyu, damacana/sürahi ve cam bardaklarda dağıt; tek kullanımlık ambalajı önle/azalt

TEKRAR KULLANIM İÇİN

- Nakliye ambalajlarını tekrar kullan
- Tekrar kullanılabilir gıda servis malzemelerini değerlendir
- Tamir edilebilecek durumda olan eşyanı tamir et
- Eskimediye atma başka amaçlarda değerlendir
- Takas yap
- Ortak kullan

“geleceęe deęer kattık”